

VİTİR NAMAZI

Soru: Vitir **Şafii'**de sünnet, **Hanefi'**de nasıl vacib oluyor?

CEVAP

İctihadla çıkarılan hükümler farklı olabilir. Farklı olması da rahmettir. İctihad, icthadi nakzetmez. Bir mezhepte helal olan bir şey, diğer mezhepte haram olabilir. Ahirette, herkes, tâbi olduğu mezhebe göre muamele görecektir. Mesela koç yumurtası yiyen **Şafiilere** bir şey sorulmadığı halde, **Hanefiler** sorguya çekilecek, yasak edilen şeyi niçin yedikleri sorulacaktır.

Bu dünya işlerinde bile böyledir. Silah taşımak bazı ülkelerde serbest, bazılarında yasaktır. Herkes kendi kanununa göre sorguya çekilir.

Vitir namazı hakkında çeşitli hadis-i şerifler vardır. İki şöyle:

(Vitir haktır. Vitri kılmayan bizden değildir.) [**Ebu Davud**]

(Vitir namazı bana farz, size nafiledir.) [**Deylemi**]

Şafii, **Maliki** ve **Hanbeli** âlimleri de, vitrin sünnet olduğu hükmünü çıkarmışlardır. Sünnet nafile demektir.

Hadis kitaplarından hüküm çıkarmak, ancak müctehid âlimlerin işidir. Son hadis-i şerifi okuyan bir **Hanefi**, vitrin nafile olduğunu zanneder. Onun için sık sık izah ettiğimiz gibi, hadis-i şeriflerden hüküm çıkarmaktan sakınmak gerekir.

Hanefi âlimleri, buna ve başka delillere dayanarak vitrin vacib olduğunu bildirmişlerdir.

İmam-ı Rabbani hazretleri buyurdu ki:

(Hadis-i şeriflerle amel etmek, bize caiz olmaz. Mezhebimizin hükmüne aykırı gibi görülen hadis-i şerifler, âlimlerin sözlerini reddetmek için delil ve senet olamaz. Bir **Hanefinin**, imam arkasında Fatiha okuması mezhepten çıkmaktır, ilhaddır.) [Müjdeci m. 312, Mebde ve Mead 31]

M. Hadimi hazretleri buyuruyor ki:

(Dindeki dört delil, müctehidler içindir. Bizim için delil, mezhebimizin bildirdiği hükümdür. Çünkü bizler, âyet ve hadisten hüküm çıkaramayız. Mezhebin bir hükmü, âyete, hadise uymuyor gibi görünse de yanlış değildir. Çünkü âyet ve hadis icthad isteyebilir, başka bir âyet veya hadisle değişmiş olabilir veya bilmediğimiz bir tevili vardır.) [**Berika** s. 94]

Soru: Vitri gece yarısından sonra kılmak istediğimizde, uyanamayıp kazaya kalırsa, sabah yatsıyı da kaza etmek lazım mı?

CEVAP

Vitir müstakil namazdır. Gece yarısından sonra kılmak iyidir. Vitir kılınmazsa yatsıyı kaza etmek gerekmez. Vitri kaza etmek gerekir. Gece yarısı kalkamayanların vitri de yatsıyla beraber kılıp yatmaları gerekir.

Soru: Vitir namazının kazası kılınır mı?

CEVAP

Evet kaza edilir, çünkü vacibdir.

Soru: Vitir namazında 4. rekata kalkarsak 5'e mi tamamlamamız gerekir?

CEVAP

Secdeden önce hatırlarsak, oturur secde-i sehv yaparız. Dördüncü rekatin secdelerini de yapınca hatırlarsak, o zaman bir rekât daha kılıp beşe tamamlarız. Ancak üçüncü rekatta oturmuş olmamız şarttır. Oturulmamışsa, dört rekât bitince selam veririz. Hepsi nâfile olur, vitri yeniden kılarız.

Soru: Vitri kılarırken, üçüncü rekatta zammı sureden sonra Kunut duaları için ayakta tekbir getirirken, elleri kulaklara değdirip öyle mi tekbire başlayıp bağlarken bitirmeli?

CEVAP

İftitah tekbiri gibi yapmalı. Yani Al.. derken kulaklara değmeli, ekber denince bağlanmış olmalı. Başka türlü de yapılırsa caiz olur.

Soru: Vitri kılarırken, Kevser, Felak ve Nas surelerini okumak uygun mu? (Kevser 3 âyet, Nas 6 âyet olduğu için soruyorum.)

CEVAP

Kevser'den sonra Nas okunsa mekruh olur. Kevser'den sonra Felak okunduğu için uygundur. Nas Felak'tan sonra okunuyor, üç âyet değil, bir âyet fazla olduğu için mahzuru olmaz

Soru: Farz namazlarda kıyam farzdır. Vitirde de kıyam [ayakta durmak] farz mıdır?

CEVAP

Evet farzdır. (Sirac-ül-vehhac)

Soru: Vitirde Kunuttan önce tekbir alırken, eller aşağı salmadan mı kaldırılır?

CEVAP

Evet.

Soru: Vitir kazası olan da, sünnet kılamaz mı?

CEVAP

Hayır.

Soru: Vitir namazının niyetini yaparken, yatsı namazının vitir namazı mı, vaktin vacibi mi demek lazım?

CEVAP

Vitir müstakil bir namazdır, gece namazıdır. Sadece vitir veya vitir vacib diye niyet edilir.

Soru: Kunut duası vacib mi, sünnet mi?

CEVAP

İmam-ı a'zam hazretlerine göre, vitir de, Kunut okumak da vacibdir. (Redd-ül-muhtar)

Soru: Kunut duasını bilmeyen ne okur?

CEVAP

Kunut duasını bilmeyen kimse öğrenene kadar, üç kere istigfar okur. Mesela, (Allahümmağfirli) der. Yahut bir kere (Rabbenâ âtinâ...) âyetini sonuna kadar okur.

Soru: Kunut okumayı unutan, rükuya eğilirken geri dönebilir mi?

CEVAP

Tamamen eğilmeyince geriye dönülür.

Kunut okumayı unutmak

Soru: Rükûda kunut dualarını okumadığını anlayan kimse, ne yapar? Dönüp kunutları okuması gerekir mi?

CEVAP

Rükûda kunut dualarını okumadığını hatırlayan kimse, artık geri dönmez, namazın sonunda secde-i sehv yapar; ama zamm-ı sureyi okumadığını hatırlarsa geri döner. Zamm-ı sureyi okur ve rükû yapar. Önceki yaptığı rükû geçersiz sayılır. Rükû etmeyip secdeye giderse, namazı bozulur; çünkü kiraatten sonra rükûa gitmek farzdır.

Vitir, Ramazan ayında imamla kılınırken, imam, unuttuğu kunutları okumak için geri dönüp kunutları okurken, başka biri imama uysa, bu rekâta yetişmiş sayılmaz; çünkü rükûu kaçırmıştır.

Soru: Yatsıyı kıldıktan sonra vitri başka elbise ile kılan, yatsıyı kıldığı elbisenin necis olduğunu görse, vitri de iade eder mi?

CEVAP

Evet. Çünkü vitrin vakti, yatsı namazından sonra başlar, sabaha kadar devam eder.

Ancak, (Necasetli elbiseyle kıldığım yatsı namazını **Mâlikî** mezhebine göre kıldım) diye niyet ederse, iki namazı da iade etmesi gerekmez. Çünkü **Mâlikî**'de necis elbise namaza mani değildir. Kasıt olmadığı için **Mâlikî**'yi taklit etmekte mahzur olmaz.

Soru: Vitri kılarken, son rekâta zamm-ı sureyi okumayı unutup, kunut tekbiri alan kimse, kunut dualarını okurken hatırlarsa, ne yapması gerekir?

CEVAP

Unutulan zamm-ı sureyi okur, sonra tekrar kunut tekbiri alıp kunut dualarını okur. Vacib olan zammı sureyi geciktirdiği için secde-i sehv de gerekir.

Soru: Ramazan ayında, bir kimse, imamla beraber vitir kılarken, henüz kunutu bitirmeden, imam rükûa varmış olsa, o kimse ne yapar?

CEVAP

Kunut okumayı bırakıp imama tabi olur. Onunla rükûa eğilir. (F. Hindiyye)

Kunut duaları

Soru: Kunut dualarının ikisini de mi okumak vacibdir?

CEVAP

Birini okumak vacib, diğeri de okumak sünnettir.

Soru: Ramazanda imamla vitri kılarken, vacib olan kunut dualarının biri yetişmezse, imamla rükua gidilince, vacibi terk edilmiş olur mu? Yani kunut okumak imamla kılarken de vacib midir?

CEVAP

Kunut duası, imama uyan için, vacib değil sünnettir. (Redd-ül-muhtar)

İmamla vitir kılarken

Soru: Ramazanda, vitrin üçüncü rekâtının rükûunda imama yetişen kimse, namazının kalan kısmını kendi kılarken Kunut okur mu?

CEVAP

Üçüncü rekâtı imamla kılmış sayıldığı için, artık Kunut okumaz. İmama daha sonra yetişirse okuması gerekir. Yani vitri baştan kılıyor gibi kılar. (Hindiyye)

Vitri cemaatle kılarken

Soru: Ramazanda vitre ikinci rekâta yetişen kimse, imam selam verdikten sonra kalkınca, kunut dualarını tekrar okuması gerekir mi?

CEVAP

Hayır, tekrar kunut dualarını okumaz.

Vitirde aynı sûreleri okumak

Soru: Vitir namazında Asr, Kevser ve İhlâs'ı devamlı okumak mekruh olur mu?

CEVAP

Vacib olan Vitir namazı, sûre okuma yönünden nâfile gibidir. Yani nâfilelerde olduğu gibi, vitirde de hep, Asr, Kevser ve İhlas sûrelerini okumak mekruh olmaz. Nâfile namazların aynı rekâtlarında aynı sûreleri okumak mekruh değildir.

Vitri önce kılmak

Soru: Yatsının sünnetini kıldıktan sonra, unutup farzı kılmadan vitri kıldım. Sonra yatsının farzını kıldım. Kıldığım vitri iade etmem gerekir miydi?

CEVAP

Vitri, kasten yatsının farzından önce, kılmak sahih olmaz, ama unutarak kılınca, vitri iade etmek gerekmez. Unutmak burada özür oluyor. (Mecmua-i Zühdiyye)

Vitirde aynı sûreyi okumak

Soru: Vitir namazında Asr, Kevser ve İhlâs'ı devamlı okumak mekruh olur mu?

CEVAP

Vacib olan Vitir namazı, sûre okuma yönünden nâfile gibidir. (Nimet-i İslam)

Yani nâfilelerde olduğu gibi, Vitirde de hep, Asr, Kevser ve İhlas sûrelerini okumak mekruh olmaz. (Tergib-üs-salat)

Nâfile namazların bir rekâtında aynı sûreyi tekrar okumak ve bir sûreyi iki rekâta tekrar etmek mekruh değildir. (Halebî)

Vitirde birinci rekâta A'lâ, ikinci rekâta Kâfirun ve üçüncü rekâta İhlas okumak mekruh olmaz. Çünkü **Peygamber efendimiz**, "sallallahü aleyhi ve sellem" Vitir namazını bu şekilde de kılmıştır. (Halebî)

Vitir kılarken

Soru: Vitirde sırayla Felak, Nas, Fil sûresini okumak mekruh mu?

CEVAP

Felak ve Nas'tan sonra Fil sûresi okunursa, geriye dönüldüğü için mekruh olur. (Hindiyye, Redd-ül muhtar)